

Yttrande från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av programmet för ett digitalt Europa för perioden 2021–2027

(COM(2018) 434 final – 2018/0227 (COD))

(2019/C 62/46)

Föredragande: **Norbert KLUGE**Medföredragande: **Ulrich SAMM**

Remiss	Remiss från Europaparlamentet, 14.6.2018 Remiss från rådet, 25.6.2018
Rättslig grund	Artiklarna 172, 173.3 och 304 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt
Presidiets beslut	19.6.2018
Ansvarig facksektion	Transporter, energi, infrastruktur och informationssamhället
Antagande av facksektionen	4.10.2018
Antagande vid plenarsessionen	17.10.2018
Plenarsession nr	538
Resultat av omröstningen (för/emot/nedlagda röster)	212/0/2

1. Slutsatser och rekommendationer

1.1 Europeiska ekonomiska och sociala kommittén (EESK) välkomnar att kommissionen har inrättat programmet för ett digitalt Europa. Där betonas målet om att Europa ska bli en framstående aktör inom digitalisering och öka sin ekonomiska styrka i den globala konkurrensen. Programmet för ett digitalt Europa har som mål att möjliggöra en enhetlig digital inre marknad och påverka den digitala omvandlingen för alla Europas medborgare i positiv riktning. Detta program har potential att bli verkningsfullt och framgångsrikt, men bara om detaljerna i det, som än så länge är okända, fastställs korrekt.

1.2 Forskarna är med och driver på den samhälleliga och ekonomiska utvecklingen. Kompetenser och färdigheter är en förutsättning för en hög nivå på forskningen, liksom för det praktiska genomförandet av programmet. De hör därmed till programmets framgångsfaktorer. EESK noterar att programmet därför lägger stor vikt vid främjande av forskning och utveckling.

1.3 För att resultaten från forskning och utveckling ska tjäna alla medborgare i Europeiska unionen (EU) och spridas vill EESK intensifiera dialogen mellan forskarsamhället, arbetsmarknadens partner och organisationerna i det civila samhället. Komplexa sakförhållanden måste presenteras på ett sådant sätt att även lekmän kan förstå och ta dem till sig. Kommittén föreslår även att programmet ska kopplas till principerna för forskningsstöd genom Horisont 2020 (Horisont Europa), som bl.a. bygger på iakttagandet av den europeiska stadgan för forskare och principerna "ansvarsfull forskning och innovation" samt "öppen vetenskap".

1.4 EESK välkomnar att främjandet av digitala färdigheter har lyfts till en central åtgärd i programmet. Digitala färdigheter och kompetenser är en förutsättning för att kunna uppfylla de fyra andra prioriteringarna. Det är beklagligt att budgeten för denna prioritering är mindre än budgeten för de andra prioriteringarna. Kommittén stöder därför Europaparlamentets förslag om att öka budgeten från 700 miljoner euro (7,6 % av hela budgeten) till 830 miljoner euro (9 % av hela budgeten). Vi vill dock också betona att det framför allt är medlemsstaterna, med sina nationella budgetar, som är ansvariga för utbildningsfrågor. EESK konstaterar att budgeten för digital kompetens varierar kraftigt mellan medlemsstaterna, och uppmanar därför kommissionen att påminna medlemsstaterna om de själva har ett stort ansvar på detta område, så att man ser till att digitaliserings fördelar kommer alla människor lika mycket till del.

1.5 Det är nödvändigt att utbilda och locka högkvalificerade talanger för att göra Europa mer attraktivt som arbetsplats för denna grupp i den globala konkurrensen. Vi betonar dock att programmet inte enbart bör inriktas på särskilda insatser för att dra till sig högkvalificerade personer med digitalt avancerade färdigheter och förmågor. Företag, arbetstagare och konsumenter bör få omfattande stöd när det gäller att införa och använda både grundläggande och avancerad digital teknik. Detta är betydelsefullt för arbetstillfällenas kvantitet och kvalitet och för Europas konkurrenskraft. Kommittén konstaterar att många företag, arbetstagare och medborgare än i dag inte har grundläggande teknisk utrustning och kompetens. Vi hänvisar i detta sammanhang till Europeiska rådets slutsatser av den 19 oktober 2017 enligt vilka investeringar i digitala färdigheter ska ha som mål att "ge alla europeer möjligheter och egenmakt" ⁽¹⁾.

1.6 Programmet för ett digitalt Europa kommer att nå framgång på detta område om det fungerar som ett "huvudprogram" med överblick över andra EU-stödprogram med liknande målsättningar. Medel måste tas från t.ex. Europeiska socialfonden+ för att finansiera nödvändiga åtgärder.

1.7 EESK hoppas att både arbetsmarknadens parter och det civila samhället involveras enligt gängse praxis i genomförandet av digitala innovationsknutpunkter. De bör ges tillgång till de digitala innovationsknutpunkterna. Som icke-statliga organisationer kan de göra innovationsknutpunkternas arbete mer synligt och öka acceptansen för dem.

EESK vill redan från början undvika en eventuell social snedfördelning vid genomförandet av programmet. Eftersom digitaliseringen berör livets alla områden och alla människor är det av yttersta vikt att alla medborgare i EU kan dra nytta av den. Kommittén sätter därför stort värde på att utforma programmet så att hela det europeiska samhället kan ta del av fördelarna och möjligheterna med det digitala Europa. Digitaliseringen i Europa måste ske på ett inkluderande sätt. Faktorer såsom kön, social ställning, lägre utbildning, kompetens, digital kompetens, ursprung, ålder eller funktionsnedsättning får inte utestänga människor från att ta del av digitala framsteg. Den "digitala avkastning" som uppstår måste fördelas rättvist genom lämpliga politiska åtgärder. Den får inte bara ge några få intressegrupper fördelar. Programmets genomförandeåtgärder måste beakta EU:s grundprincip om att enskilda personer är och förblir ägare till sina personuppgifter.

1.8 EESK vill att programmet ska knytas närmare den samhälleliga verkligheten. De arbetsmarknadspolitiska effekterna samt digitaliseringens olika effekter på regionerna måste beaktas. Kommittén anser därför att ett väsentligt kriterium för programmets framgång är att digitaliseringen leder till ekonomisk delaktighet och arbetstillfällen och att detta sker i alla Europas regioner.

1.9 EESK skulle vilja att EU betraktades som en världsaktör som förmedlar kunskap och som kan hålla jämna steg med Kina och Förenta staterna i den globala konkurrensen. I detta ingår också att företagen och arbetstagarna har förtroende för tekniken. Programmet för ett digitalt Europa kan framför allt skapa ett mervärde på områden där enskilda stater inte på egen hand kan åstadkomma så mycket. Det gäller i synnerhet prioriteringen it-brottslighet, där man gemensamt kan utveckla metoder och strategier mot it-attacker från länder utanför Europa. Häri ingår bland annat att bygga upp en oberoende europeisk mikrochipindustri.

1.10 EESK uppmanar till att alla åtgärder som vidtas inom ramen för programmet ska följa etiska principer. Här upprepar kommittén sin begäran om att principen om att "människan har kontrollen" ("human in command") ska drivas igenom, i synnerhet i samband med den fortsatta utvecklingen och tillämpningen av artificiell intelligens i arbetslivet. Det behövs ytterligare lagstiftningsåtgärder (t.ex. om ansvarsskyldighet, dataskydd, arbetstagskydd och konsumentskydd) som bygger på dessa etiska principer. Den fortsatta digitaliseringen av samhället kan bara lyckas om det vid sidan av lagstiftningen ges impulser till en kulturell utveckling i riktning mot att öka medvetenheten kring fördelar och risker med digitaliseringen.

2. Bakgrund – programmet för ett digitalt Europa

2.1 Den 2 maj 2018 antog kommissionen ett förslag till nästa fleråriga budgetram för 2021–2027. Inom ramen för denna budgetram lade kommissionen den 6 juni 2018 fram förordningen om programmet för ett digitalt Europa för perioden 2021–2027.

⁽¹⁾ EUCO 14/17 – Europeiska rådets möte (19 oktober 2017) – Slutsatser.

2.2 Med programmet för ett digitalt Europa vill kommissionen komplettera strategin för den digitala inre marknaden med en solid budgetram och täppa till investeringsluckan. För detta har den tagit fram en total budget på 9,2 miljarder euro. Programmets allmänna syfte är att stödja industrins digitala omvandling. Fördelarna med den digitala omvandlingen ska ökas, och alla europeiska medborgare, offentliga förvaltningar och företag ska dra nytta av dem.

2.3 Programmet för ett digitalt Europa omfattar fem prioriterade områden: 1) Högpresterande datorsystem, 2) Artificiell intelligens, 3) Cybersäkerhet och förtroende, 4) Avancerade digitala färdigheter samt 5) Säkerställande av en bred användning av den digitala tekniken i hela ekonomin och samhället. Dessutom tas digitaliseringen av industrin upp.

2.4 Inom det första prioriterade området "Högpresterande datorsystem" ska med hjälp av så kallade superdatorer kapacitet skapas för att bättre kunna behandla de ständigt växande datamängderna. Med 2,7 miljarder euro ska programmet stärka EU:s kapacitet inom högpresterande datorsystem och databehandling och säkerställa omfattande användning av dem för att hantera klimatförändringarna och förbättra hälso- och sjukvården och säkerheten.

2.5 De planerade 2,5 miljarderna euro inom det prioriterade området artificiell intelligens vill kommissionen använda för att bygga upp och stärka kapaciteten i EU inom detta område. Hit hör att möjliggöra uppbyggnad, säker tillgång samt lagring av stora dataset och algoritmer. Dessutom ska befintliga test- och experimentanläggningar för artificiell intelligens i medlemsstaterna stärkas och samarbetet mellan anläggningarna stödjas. De tekniska framstegen ska utnyttjas av företag och offentliga institutioner.

2.6 Inom det prioriterade området "Cybersäkerhet och förtroende" ska det med 2 miljarder euro säkerställas att unionen har den tekniska och industriella kapaciteten att trygga sin ekonomi, sitt samhälle och sin demokrati. Investeringarna tjänar bland annat till att tillsammans med medlemsstaterna anskaffa avancerad utrustning och avancerade verktyg för cybersäkerhet, säkerställa införandet av de senaste cybersäkerhetslösningarna i hela ekonomin, använda de befintliga europeiska kunskaperna optimalt samt stärka kapaciteten i medlemsstaterna och i den privata sektorn inom detta område.

2.7 För att dra nytta av investeringarna i den digitala tekniken krävs det ett kompetent samhälle och kvalificerad arbetskraft. Med 700 miljoner euro vill kommissionen inom det fjärde prioriterade området stödja avancerade digitala färdigheter, särskilt inom högpresterande datorsystem, artificiell intelligens, distribuerade liggare (t.ex. blockkedjeteknik) samt cybersäkerhet. Långsiktiga utbildningar och kurser för studenter, it-personal och arbetstagare ska utformas och tillhandahållas. Likaså ska kortare utbildningar och kurser samt arbetsplatsanknuten utbildning stödjas. Utbildningarna ska framför allt genomföras i digitala innovationsknutpunkter.

2.8 Den offentliga förvaltningen och tillhandahållandet av tjänster inom områden av allmänt intresse ska stödjas genom det femte prioriterade åtgärdsområdet. Med 1,3 miljarder euro ska det t.ex. säkerställas att modern digital teknik kan införas och utnyttjas inom den offentliga sektorn och inom områden som vård och omsorg, utbildning, transport samt kulturella och kreativa sektorer. Dessutom ska offentliga förvaltningar samt industrin, särskilt små och medelstora företag, stödjas vid införandet av den digitala tekniken.

3. Allmänna kommentarer

3.1 Digitaliseringen och de omvandlingar inom arbets- och livsmiljön som de tekniska framstegen för med sig finns överallt. Nu finns det nästan inget område i livet som inte berörs av dem.

3.2 EESK välkomnar kommissionens inrättande av programmet för ett digitalt Europa eftersom det visar vilken vikt kommissionen fäster vid frågan. Dessa prioriteringar kan ge ett tydligt europeiskt mervärde genom att stödja modern spjutspetsteknik som kommer att hjälpa oss att ta oss an vår tids största samhällsutmaningar och påverka sysselsättning, konkurrenskraft och alla medborgares allmänna levnadsvillkor i positiv riktning. Detta bekräftas genom att kommissionen i meddelandet om den fleråriga budgetramen lägger fram scenariot att fördubbla investeringarna i den digitala ekonomin ⁽²⁾. Kommittén framhåller även behovet av sociala investeringar i samband med den digitala omvandlingen för att hela samhället ska dra nytta av den digitala omvandlingen. Vi understryker att människor alltid måste ha kontroll över maskinen ("human in command") särskilt inom området artificiell intelligens.

⁽²⁾ COM(2018) 98 final.

3.3 EESK gläder sig åt att kommissionen med programmet för ett digitalt Europa stöder införandet och den optimala användningen av digital kapacitet. Vi håller med kommissionen om att digital kapacitet utgör grunden för innovation inom områden av allmänt intresse och i ekonomin. För en positiv digital omvandling av EU är det absolut nödvändigt att ha den ledande digitala tekniken och lämplig kompetens. EESK konstaterar att den föreslagna budgeten är väl tilltagen, men inte jämförbar med konkurrenternas, Förenta staterna och Kina. Kommittén är trots detta övertygad om att man med denna budget kan nå de planerade målen, men påpekar att det även krävs en avsevärd ökning av investeringarna i EU-medlemsstaterna för att Europa ska fortsätta att ligga i världsklass.

3.4 Det är viktigt att man gör allt för att se till att hela det europeiska samhället kan ta del av den tekniska utvecklingen. Programmet för ett digitalt Europa bör ha som mål att den digitala avkastning som kommer att uppstå på olika områden under de kommande åren ska fördelas rättvist på hela den europeiska befolkningen, t.ex. äganderätten till data. Eftersom digitaliseringen berör alla livets områden och alla människor är det av yttersta vikt att alla kan dra nytta av den. De ekonomiska och samhälleliga fördelarna med digitaliseringen kommer endast att kunna förverkligas fullt ut om Europa kan tillhandahålla högkapacitetsnät i stads- och landsbygdsområden och till alla delar av samhället. För detta behövs det offentliga investeringar, eftersom marknaden inte på egen hand kommer att se till att alla avlägsna områden ansluts och garantera ett minimum av digital tillgång för de mest sårbara samhällsmedborgarna.

3.5 För EESK är det viktigt att en gemensam och samordnad strategi i EU kan skapa ett mervärde som inte skulle kunna åstadkommas av enskilda stater på egen hand. Hit hör framför allt uppbyggnaden av en oberoende europeisk mikrochipindustri via stödprogrammet för högpresterande datorsystem⁽³⁾, den gemensamma utvecklingen av metoder och strategier mot it-attacker utifrån⁽⁴⁾, fastställandet av standarder för den digitala inre marknaden, en konsekvent tillämpning av den europeiska allmänna dataskyddsförordningen ochen fortsatt utveckling av denna, framför allt för tillämpningar av AI⁽⁵⁾ och autonom körning⁽⁶⁾. Tillämpningen av europeiska värden (dataskydd, integritetsskydd, socialt skydd, hållbarhet) i utvecklingen av AI kan en dag komma att bli en konkurrensfördel, nämligen då människor blir allt mer medvetna om tredje parts metoder för användning av uppgifter (Förenta staterna) och de möjligheter till övervakning som AI-system har (Kina).

3.6 EESK anser att det är positivt att digitaliseringen av industrin på flera ställen lyfts fram i programmet för ett digitalt Europa. Det råder inga tvivel om att den digitala omvandlingen endast kan lyckas om alla företag och deras arbetstagare drar nytta av den. Det vore därför önskvärt att denna aspekt hade beaktats ännu mer konsekvent i programmet så att framstegen blir synliga, t.ex. via indikatorer på digitalisering hos företag av olika storlekar.

3.7 För att stärka den tekniska och digitala kapaciteten kommer en stor del av budgeten att gå till forskningsprojekt och innovationsprogram. EESK framhåller behovet av en nära koppling av stödet till principerna för finansiering av forskning genom Horisont 2020 (Horisont Europa), som bygger på iakttagandet av den europeiska stadgan för forskare⁽⁷⁾ och principerna "ansvarsfull forskning och innovation"⁽⁸⁾ och "öppen vetenskap"⁽⁹⁾. Endast genom kopplingen till dessa principer säkerställs det att forskningen tjänar mänskligheten. Forskningsresultaten ska göras begripliga för lekmän, spridas och komma till användning. Kort sagt, forskningen ska vara relevant för samhället.

3.8 För att säkerställa att forskningen är relevant för hela det europeiska samhället bör regelbundna dialoger anordnas. I dessa kan forskarna utbyta idéer med varandra, men även med det övriga samhället, och ge varandra impulser.

⁽³⁾ EUT C 283, 10.8.2018, s. 89.

⁽⁴⁾ EUT C 227, 28.6.2018, s. 86.

⁽⁵⁾ EUT C 288, 31.8.2017, s. 1, INT/851 om Artificiell intelligens för Europa (EUT C 440, 6.12.2018, s. 51) och TEN/664 om Initiativ om onlineplattformar och spridning av desinformation (EUT C 440, 6.12.2018, s. 183).

⁽⁶⁾ TEN/673 om Uppkopplad och automatiserad rörlighet (se sidan 274 i detta nummer av EUT) och INT/846 om Förtroende, skydd av integriteten och säkerhet för konsumenter och företag på sakernas internet (EUT C 440, 6.12.2018, s. 8).

⁽⁷⁾ <https://euraxess.ec.europa.eu/jobs/charter>

⁽⁸⁾ <https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/en/h2020-section/science-and-society>

⁽⁹⁾ <https://ec.europa.eu/research/openscience/>

3.9 Det är i detta avseende glädjande att ett mål för programmet är att låta de offentliga förvaltningarna och företagen vara delaktiga i utvecklingen. EESK stöder utbytet mellan de olika aktörerna. EESK uppmuntrar kommissionen att genomföra detta utbyte över alla regioner, sektorer och företagsstorlekar. Införandet av avancerad teknik för företag, särskilt små och medelstora företag, kan underlättas genom partnerskap och en bra miljö inom sektorn. Dessutom önskar EESK att partnerskapsprincipen efterlevs och att arbetsmarknadens parter och organisationerna i det civila samhället medverkar i genomförandet av programmet för ett digitalt Europa. Den sociala dialogen mellan arbetsmarknadens parter stöder genomförandet av programmet för ett digitalt Europa för arbetstagare.

3.10 Det är nödvändigt att utbilda och locka högkvalificerade talanger för att göra Europa mer attraktivt som arbetsplats för denna grupp i den globala konkurrensen. EESK betonar dock även att programmet för ett digitalt Europa inte bara får inriktas på högkvalificerade och digitalt avancerade arbetstagare. Just eftersom programmet för ett digitalt Europa har som mål att möjliggöra en digital inre marknad och påverka den digitala omvandlingen i positiv riktning är det viktigt att låta alla medborgare och alla arbetstagare i EU dra nytta av detta starka stödprogram. Om detta inte lyckas riskerar de sociala klyftorna i Europa att växa. Såsom EESK har påpekat i andra yttranden måste man för det första överbygga kunskapsklyftan, även inom området digitala färdigheter, för att få till stånd en digital inre marknad⁽¹⁰⁾. Kommissionen hänvisar i sitt program till stödprogram som ESF+ eller Eruf för att tillhandahålla grundläggande digitala kunskaper. Eftersom dessa programs strukturer dock inte möjliggör ett heltäckande stöd i Europa bör programmet för ett digitalt Europa även täcka olika kvalifikationsnivåer. Om resurserna i detta program inte skulle räcka till för att garantera att digitaliseringens fördelar kommer alla människor till del måste detta stöd hämtas från andra program, såsom ESF+. Programmet för ett digitalt Europa bör fungera som "huvudprogram" med överblick över övriga program så att målen kan uppnås. Annars skulle i slutändan endast en liten grupp kunna dra nytta av de olika EU-stödprogrammen.

3.11 I detta sammanhang framhåller EESK målet om ett inkluderande samhälle, som främjar jämlikhet för alla. Faktorer såsom kön, social ställning, utbildning, kompetens, digital kompetens, ursprung, ålder eller funktionsnedsättning får inte missgynna människor i samband med den digitala omvandlingen.

4. Särskilda kommentarer

4.1 EESK ställer sig bakom kommissionens mål att stödja enklare tillgång till digital kapacitet och teknik för företag, särskilt små och medelstora företag. I och med programmets inriktning på avancerad teknik förbises dock att många arbetstagare och företag i dag först behöver hjälp med digitaliseringens grunder. Kommittén betonar att ett omfattande stöd till företag för att införa både grundläggande och avancerad digital teknik är avgörande för konkurrensförmåga och arbetstillfällena i Europa. Vi uppmuntrar till dialog mellan arbetsmarknadens parter om investeringar ur programmet.

4.2 Kommittén välkomnar den särskilda inriktningen på cybersäkerhet och förtroende i programmet. Cybersäkerhet är lika relevant våra demokratiers utveckling som för hur de fungerar. Att företagen och arbetstagarna har förtroende för cybersäkerheten är avgörande för att programmet ska bli en framgång.

4.3 Programmet bör så långt det är möjligt knytas till den samhälleliga verkligheten. De arbetsmarknadspolitiska effekterna samt digitaliseringens olika effekter på olika regioner bör beaktas. EESK anser därför att det vid genomförandet av programmet är viktigt att utveckla de möjligheter till ekonomisk delaktighet och arbetstillfällena som följer av digitaliseringen. Dessutom är det ytterst viktigt att stödja dessa möjligheter i Europas regioner. För detta lämpar sig det planerade samarbetet med Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf) och Sammanhållningsfonden. Regelbundna utbyten bör äga rum mellan programmet för ett digitalt Europa, Eruf och Sammanhållningsfonden. Dessutom bör de innovationsknutpunkter som inrättas lokalt i regionerna ha regional utveckling som mål.

4.4 Det fjärde prioriterade området ("avancerade digitala färdigheter") och digitaliseringen av industrin ska framför allt förverkligas genom innovationsknutpunkter. De kommer att fungera som åtkomstpunkter för den senaste digitala kapaciteten. EESK noterar med glädje att programmets genomförande är så väl genomtänkt. Målet att skapa åtminstone en digital innovationsknutpunkt i varje medlemsstat och att erbjuda medlemsstaterna i EU:s yttersta randområden fler enheter

⁽¹⁰⁾ EUT C 71, 24.2.2016, s. 65.

stöds av EESK. Vi uppmuntrar till samarbete mellan innovationsknutpunkter. Kommittén ställer sig dock kritisk till den stora administrativa börda som följer med uppbyggnaden av innovationsknutpunkterna. Här skulle gränsöverskridande konsortier kunna vara till hjälp. Dessutom bör medverkan av arbetsmarknadens parter och det civila samhället bli en förutsättning vid de digitala innovationsknutpunkterna. Genom denna medverkan kan knutpunkternas arbete anpassas till de lokala företagens och arbetstagarnas samt andra teknikanvändares behov och fördelarna göras tillgängliga för stora delar av befolkningen.

4.5 Prioriteringen att stödja avancerade digitala färdigheter är central för att kunna uppfylla de fyra andra prioriteringarna. Därför är det beklagligt att budgeten för denna prioritering är mindre än budgeten för de andra prioriteringarna. EESK stöder Europaparlamentets förslag om att öka budgeten från 700 miljoner euro (7,6 % av hela budgeten) till 830 miljoner euro (9 % av hela budgeten)⁽¹¹⁾. Vi vill dock också betona att det framför allt är medlemsstaterna, med sina nationella budgetar, som är ansvariga för utbildningsfrågor. EESK tvivlar emellertid på om kommissionen kommer att kunna ta alla nödvändiga medel i bruk för att uppmärksamma medlemsstaterna på hur brådskande det är att ge alla samhällsgrupper digital utbildning från grundskolan och framåt. Budgeten för denna uppgift varierar kraftigt mellan medlemsstaterna. För att ingen ska utestängas från fortbildningsprogram på grund av för låga nationella budgetar bör EU noga övervaka genomförandet av denna prioritering och meddela sina slutsatser till allmänheten.

4.6 EESK konstaterar precis som Europaparlamentet⁽¹²⁾ att alla åtgärder som genomförs inom ramen för programmet ska följa etiska principer. Särskilt för arbetet inom området artificiell intelligens gäller det att följa de principer som nu tagits fram och som alltjämt ska utvecklas⁽¹³⁾. EESK påminner här om sin begäran angående principen om att människan har kontrollen, som bör fungera som grundläggande rättesnöre för den framtida utvecklingen. Det behövs ytterligare lagstiftningsåtgärder (t.ex. om ansvarsskyldighet, dataskydd och konsumentskydd) som bygger på dessa etiska principer. Den fortsatta digitaliseringen av samhället kan bara lyckas om man vid sidan av lagstiftningen uppmuntrar till en motsvarande kulturell utveckling för att öka medvetenheten kring fördelar och risker.

4.7 Inom det prioriterade åtgärdsområdet "Artificiell intelligens" önskar EESK – förutom att stärka kapaciteten för det och göra det tillgängligt – en tydligare inriktning på frågan om det rättsliga ansvaret vid användning av artificiell intelligens och automatiserade system. Det är positivt att databaser även ska göras fritt tillgängliga för små och medelstora företag. Även den offentliga sektorn bör beviljas tillgång. Dessutom måste företagen förberedas på detta arbete och det behövs tydliga juridiska riktlinjer kring vem som är ansvarig vid olyckor eller liknande händelser. Skyddet för arbetstagarna och medborgarna väger lika tungt som skapandet av ekonomisk tillväxt.

Bryssel den 17 oktober 2018.

Luca JAHIER
Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs
ordförande

⁽¹¹⁾ Förslag till yttrande – 2018/0227 (COD).

⁽¹²⁾ Förslag till betänkande – 2018/0227 (COD).

⁽¹³⁾ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/high-level-expert-group-artificial-intelligence>